

T. B. M. M. (S. Sayısı : 238)

26 . 10 . 1963 Tarihli ve 357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Millî Savunma Komisyonları Raporları (1/491)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md.

07/ 101 - 2162/03909

11 . 10 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.9.1988 tarihinde kararlaştırılan «26.10.1963 Tarihli ve 357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere askerî hâkim ve askerî savcı ihtiyacı 357 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde sayılan kaynaklardan sağlanmakta, ancak bu kaynaklar halihazırdaki ihtiyacı karşılamaya yeterli olmamaktadır. Diğer yandan yüksek mahkemelerde üye statüsünde olan askerî hâkimler dışındaki birinci sınıf askerî hâkim mevcudu, askerî mahkemelerin ihtiyacı da dikkate alındığında Devlet Güvenlik Mahkemelerinin asil ve yedek üye askerî hâkim ihtiyacına cevap vermemektedir. Bu durum Devlet Güvenlik Mahkemelerinin iş hacimlerinin zamanla artması ve yeni mahkemelerin kurulması halinde büyük çapta sıkıntılar doğuracaktır. Bu nedenle askerî hâkim ve savcı kaynağının zenginleştirilmesi ve birinci sınıfa ayırma şartlarının Hâkimler ve Savcılar Kanununda öngörülen şartlar paralelinde düzenlenerek birinci sınıf askerî hâkim miktarının artırılması kaçınılmaz olmuştur.

Diğer yandan subaylar hakkında düzenlenen sicil belgelerinde yapılan bir değişiklikle nitelik sayısı 20'den 10'a, sicil tam notu da 200'den 100'e indirilmiş olup, sicil ve sicil belgeleri konusunda askerî hâkim subaylar ile diğer subaylar arasındaki paralellığın korunması bakımından 357 sayılı Kanunda da değişiklik yapılması zorunlu olmuştur.

Tasarı ile ayrıca askerî hâkimlerin çalışmalarının çok yönlü ve sağlıklı bir biçimde değerlendirilmesini sağlamak ve askerî adalet müfettişlerince yapılan denetime etkinlik kazandırmak amacıyla askerî adalet müfettişlerinin askerî hâkimler hakkında «hal kâğıdı» düzenlemeleri esası getirilmekte ve 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanunu ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun bu konuya ilişkin hükümleri arasında da paralellik sağlanmaktadır.

Diğer yandan 357 sayılı Kanunun 20.6.1987 tarihli ve 3400 sayılı Kanun ile değişik ek 6 ncı maddesi hükmüne göre, Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde görevli tuğgeneral ve tuğamirallerin, tümgeneral ve tümamirallığe terfi etmeleri mümkün olduğu halde, 357 sayılı Kanunda anılan Mahkemede görevli general ve amirallerin terfi şart ve esaslarına ilişkin herhangi bir hüküm mevcut değildir. Keza 357 sayılı Kanunda Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı ve Başsavcısı rütbesinde üye bulunmadığı takdirde daha ast rütbedeki bir personelin bu makamlara asaleten atanabileceğine ilişkin açık bir hükmün bulunmaması da kanunî boşluk teşkil etmektedir. Bu nedenle tasarı ile sözü edilen eksiklikleri giderecek bir düzenleme yapılmaktadır.

Tasarıda son olarak, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki, general, amiral ve albayların terfi şartlarıyla ilgili hükümde benimsenen esasa uygun düşecek şekilde yüksek mahkemelerde görevli hâkim general, amiral ve albayların terfi şartlarına statülerine göre yeterli ve değerlendirme tam notunun en az % 85'i kadar yeterli veya değerlendirme notu almış olmak şartı eklenmiş ve bu surette Türk Silahlı Kuvvetleri terfi sisteminin bütünlüğü korunmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde ile askerî hâkim kaynağı genişletilmektedir. Madde hükmüne göre liseleri bitirerek hukuk fakültelerine devam hakkını kazananlar ile bu fakültelerde okudukları sınıfın öğrenimini başarmış ve bir üst sınıfa geçmiş olanlar, askerî öğrenciliğe kabul edilebilecek ve öğrenimlerini tamamlayanlar askerî hâkimlik sınıfına geçirilebileceklerdir.

Madde 2. — Türk Silahlı Kuvvetleri sicil sistemindeki birlik ve bütünlüğün korunması amacından hareket edilmekte ve subay sicil belgelerinin düzenlenmesi, gönderilmesi, niteliklere verilecek not ve sicil tam notu ile belge ekleme zorunluluğu bulunan hallerle ilgili esasların Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterileceği belirtilerek, subay sicil belgelerinde ihtiyaca göre yapılacak değişikliklerin, 357 sayılı Kanunda bir değişiklik yapılmaksızın askerî hâkim subaylar hakkında düzenlenen sicil belgelerine sirayetini mümkün kılacak bir hüküm getirilmektedir. Maddeye göre, hâkim general - amiraller ile hâkim, asteğmen - albaylar hakkında ayrı ayrı subay sicil belgeleri düzenlenecektir. Meslekî sicil tam notu 200'den 100'e indirilmektedir. Bu maddede meslekî sicil belgesi

düzenlenmeyecek askerî hâkimlerin kapsamı yeniden belirlenerek, Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde görevli olmayan birinci sınıf hâkimler kapsam dışında bırakılmıştır. 12 nci maddedeki diğer esaslar aynen muhafaza edilmiştir.

Madde 3. — Askerî Adalet Müfettişlerinin askerî hâkimler hakkında hal kâğıdı düzenlemeleri esası kabul edilerek 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanunu ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun bu konuyla ilgili hükümleri arasında paralellik sağlanmaktadır. Bu madde ile, 13 üncü maddenin (A) fıkrasının (3) numaralı bendi ile (B) fıkrasının (3) numaralı bendi kapsamına «askerî hâkim sınıfından olan disiplin subayları» ithal edilmekte ve (3) numaralı bende eklenen (E) alt bendinde «hal kâğıdı» düzenlenmesi ile ilgili esaslar gösterilmektedir.

Madde 4. — Madde ile askerî hâkimlerin birinci sınıfa ayrılma şartları, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun bu konuyla ilgili hükümleri paralelinde yeniden düzenlenmiştir. Maddeye göre askerî hâkimlik hizmetinde 12 yılını dolduran ve bu maddede öngörülen diğer şartları taşıyan kıdemli binbaşı rütbesindeki askerî hâkimler birinci sınıfa ayrılabilirlerdir. Ancak yarbay ve daha üst rütbedeki askerî hâkimler bakımından askerî hâkimlik hizmetinde 12 yılını doldurmuş olmak şartı aranmayacaktır. Maddede ayrıca üstün başarı, lisanüstü öğrenim (master ve doktora) nedeniyle alınan kıdemlerin askerî hâkimlik hizmet süresinden sayılması esası benimsenmiştir. Birinci sınıfa ayrılma, bu maddede öngörülen şartların tahakkukuna bağlı olduğundan, birinci sınıfa ayırma işlemi binbaşılık, yarbaylık ve albaylık rütbelerinin müteakip yıllarında da yapılabilecektir.

Madde 5. — Askerî Yargıtayda görevli hâkim general - amiraller ile üye statüsündeki hâkim albayların terfi esaslarıyla ilgili bir düzenleme yapılmakta ve bir üst rütbeye yükselilemek için belli bir yeterlik notunu aşmış olmak yeni bir şart olarak getirilmektedir. Maddeye göre Askerî Yargıtay üyesi bir albay sicil tam notunun % 70'ine eşit veya bu notun üstünde sıralama notu tutturduğu takdirde terfi için değerlendirilmeye tabi tutulacaktır. Bu albayın bir üst rütbeye terfi edebilmesi için ise yeterlik tam notunun en az % 85'i kadar yeterlik notu almış olması gerekecektir. Maddede Askerî Yargıtayda görevli general - amiraller bakımından da aynı esas benimsenmiş olup, bir üst rütbeye terfi için değerlendirme tam notunun en az % 85'i kadar değerlendirme notu almış olmak icap edecektir. Ayrıca halen yürürlükte bulunan ek 5 inci maddenin dördüncü fıkrasının (C) bendinin birinci paragrafı hükmünün sadece generallere hasredilmiş ve amirallerin zikredilmemiş olması bir eksiklik teşkil ettiğinden sözü edilen hüküm bu madde ile «general ve amirallerin rütbe terfi şartları» şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Genel gerekçede belirtilen sebeplere istinaden Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde görevli general ve amirallerin terfi şartları, Askerî Yargıtay'da görevli general ve amirallerin terfi esaslarıyla ilgili olarak bu Kanunun 5 inci maddesiyle yapılan değişiklik de dikkate alınarak düzenlenmekte ve ayrıca Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı ve Başsavcısı rütbesinde üye bulunmadığı takdirde, daha ast rütbedeki bir subayın bu makamlara asaleten atanacağına dair bir hüküm getirilerek 357 sayılı Kanunun sözü edilen hususlar bakımından arzettiği boşluk doldurulmaktadır. Mad-

dede ayrıca Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyesi hâkim albayların terfi şartları bakımından, gene bu Kanunun 5 inci maddesi ile Askerî Yargıtay üyesi hâkim albayların terfi esasları konusunda yapılan değişiklik paralelinde bir düzenleme getirilmektedir. Diğer yandan, değiştirilen ek 6 ncı maddede rütbe bekleme süresi sonunda terfi edemeyen Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı general - amiral hakkında yapılacak işlem bakımından boşluk bulunduğu dikkate alınarak, anılan maddenin konuyla ilgili hükmü general - amiral rütbesindeki başsavcıyı da kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Madde 7. — Bu Kanunun 1 inci maddesi ile meslekî sicil tam notu 200'den 100'e indirildiğinden, bu maddede sözü edilen değişikliğin zorunlu kıldığı düzenleme yapılmakta ve 13 üncü madde metninde geçen (1 - 20) rakamları (1 - 10) olarak değiştirilmektedir.

Madde 8. — Askerî öğrenci olarak öğrenim yapanlar hakkında uygulanacak özel şartlar ile ilgili olarak 926 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde hüküm mevcut olduğundan, bu madde ile 357 sayılı Kanunun 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 9. — Bu madde ile 357 sayılı Kanuna iki geçici madde eklenmektedir.

Bilindiği üzere birinci sınıfa ayrılma şartları; askerî hâkim ve savcılar için 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde, adli ve idarî yargı hâkim ve savcıları için de 2802 sayılı Kanunun 32 ve müteakip maddelerinde düzenlenmiş olup, bu konuda iki grup bakımından farklı esaslar öngörülmüştür. Halen anılan kanun hükümlerine göre bir askerî hâkimin birinci sınıfa ayrılması hâkimlik mesleğinde diğer hâkimlere göre daha uzun süre görev yapmasını gerektirmekte ve bu durum eşitsizlik yaratmaktadır. Sözü edilen mahzurun giderilmesi ve ayrıca genel gerekçede belirtilen amacın gerçekleştirilmesi için bu Kanunun 4 üncü maddesi ile 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde yapılan değişiklikle üzerinde durulan konu bakımından askerî hâkimler ile diğer hâkimler arasında eşitlik sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak bu değişiklik askerî hâkimlerin birinci sınıfa ayrılma konusundaki geçmiş yıllardaki mağduriyetlerini giderecek mahiyette bir düzenleme değildir. Bu nedenle geçici 6 ncı madde ile halen görevde bulunan ve bu Kanun hükümlerine göre daha önceki yıllarda birinci sınıfa ayrılmaya hak kazanmış olan askerî hâkimler ile durumları bu maddede gösterilen şartlara uyan emekli askerî hâkimlerin hakları korunmuştur. Maddede birinci sınıfa ayırma işlemlerinin ne şekilde yapılacağı açıkça gösterilmiştir. Maddede ayrıca yapılacak düzeltme işlemi sebebiyle hak sahiplerine aylık ve diğer özlük haklarından doğacak farkların ödenmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Ek Geçici 7 nci madde ile ise, bu Kanunun 1 inci maddesiyle yapılan değişikliğin gerektirdiği bir düzenleme getirilmektedir. Maddeye göre bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 200 sicil tam notu üzerinden düzenlenmiş olan sicil notlarının, 100 sicil tam notuna göre ifade ettiği değer bulunacak ve değerlendirmelerde sicil notu olarak bu nota itibar olunacaktır.

Madde 9. — Yürürlük maddesidir.

Madde 10. — Yürütme maddesidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Millî Savunma Komisyonu Başkanlığı
Sayı : 139
Konu : Görüş alma hk.

24 . 11 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 13.10.1988 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiş bulunan 1/491 Esas Numaralı «26.10.1963 Tarihli ve 357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa atıf yaptığı paralelinde bazı düzenlemeler getirmesi nedeniyle mezkûr Kanunun Yüce Meclisimizde müzakeresinde asıl Komisyon olan Adalet Komisyonunun görüşünün alınması İçtüzüğü'nün 35 inci maddesi gereğince Komisyonumuzca kararlaştırılmıştır.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Recep O. Ergun
Kayseri Milletvekili
Millî Savunma Komisyonu Başkanı

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/491
Karar No. : 43

1 . 3 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Millî Savunma Komisyonununun 24.11.1988 tarihli ve 139 sayılı yazıları.

Millî Savunma Komisyonununun ilgede tarih ve sayısı belirtilen yazıları nedeni ile İçtüzüğü'nün 35 inci maddesi uyarınca Komisyonumuza havale edilmiş bulunan «26.10.1963 Tarihli ve 357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» Adalet ve Millî Savunma bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşüldü.

Anayasanın 145 inci maddesinin son fıkrasında yer alan «Askerî yargı organlarının kuruluşu, işleyişi, askerî hâkimlerin özlük işleri askerî savcılık görevlerini yapan askerî hâkimlerin mahkemesinde görevli buldukları komutanlık ile ilişkileri, mahkemelerin bağımsızlığı, hâkimlik teminatı, askerlik hizmetinin gereklerine göre kanunla düzenlenir» hükmü karşısında sicil belgelerinin düzenlenmesinin ve bu belgelerin şekil ve kapsamlarının Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterileceğini belirten tasarı-

nın 2 nci maddesi Anayasaya aykırılık kousunda tartışmalara neden olacak nitelikte görülmüş ve Komisyonumuz bu hususların kanunla düzenlenmesinin yerinde olacağı görüşüne varmıştır.

Tasarının diğer maddeleri olumlu mütalaa edilmiştir.

Tasarı hakkındaki Komisyon görüşümüz Millî Savunma Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara

Başkanvekili
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya

Kâtip
Gökhan Maraş
Kırşehir

Üye
Abdullah Ulutürk
Afyon

Üye
Kâmil Ateşoğulları
Ankara
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Hasan Namal
Antalya

Üye
Beytullah Mehmet Gazioğlu
Bursa

Üye
Hasan Tanrıöver
Gaziantep

Üye
Naim Geylani
Hakkâri

Üye
Ali Haydar Erdoğan
İstanbul
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Ahmet Ersin
İzmir
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Murat Başesgioğlu
Kastamonu

Üye
Yılmaz Altuğ
Sivas

Üye
Güneş Gürseler
Tekirdağ
Muhalefet şerhim eklidir.

KARŞI OY YAZISI

a) Anayasanın 145 inci maddesinde, hâkim ve savcıların meslekte ilerlemeleri, meslekten çıkartılmayı gerektiren yetersizlik halleri ve diğer özlük işlerinin, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenleneceği belirtilmektedir.

Askerî hâkim ve savcılarının yeterlilikleri ve meslekte ilerlemeleri sicille saptanmaktadır.

Sicil belgelerinin düzenlenmesinin ve sicil bağlantılarının yönetmelikte gösterileceğini belirten Tasarının 2 nci maddesi Anayasaya aykırı ve yükselme koşullarının idarece değiştirilmesine yol açabilecek niteliktedir.

b) Tasarının 3 üncü maddesi ile 13 üncü maddeye eklenen (E) alt bendi ile, kürsüde karar veren hâkime, verdiği karar nedeniyle, hiçbir teminatı bulunmayan ve doğrudan idarenin ajanı durumunda olan müfettiş tarafından «hal kâğıdı» düzenlenmesi ve bu kâğıdın değerlendirilmek üzere personel başkanlıklarına gönderilmesi öngörülmektedir.

Böyle bir düzenleme, yargı işlevine idarenin müdahalesinden başka bir anlama gelmeyecektir. Bu değişikliğin bağımsız mahkeme kavramı ile bağdaştırılması olanaksızdır.

c) Tasarının 5 ve 6 ncı maddelerinde Yüksek Mahkeme Başkan ve üyelerinin yükselmelerinin, Yüksek Askerî Şûra tarafından verilecek yeterlik notu ile saptanacağı belirtildiği için, böyle bir düzenlemeyi Anayasanın, mahkemelerin bağımsızlığı ilkesi ile bağdaştırma olanağı yoktur. Anayasa Mahkemesinin 10 Ocak 1974 gün ve E : 1972/40, K : 1974/1 sayılı Kararı da bu doğrultudadır.

Ayrıca tasarının 6 ncı maddesindeki mahkeme başkanının kadrosunun tümgeneral veya albay biçiminde idarenin dilediği zaman değiştirilebileceği şekilde yazılması kanunî kadro prensibine, generallerin kadrosuzluk nedeniyle yaş sınırından önce emekli edileceklerini gösteren hüküm de Anayasanın 140 ncı maddesine aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle, tasarının 2, 3, 5 ve 6 ncı maddeleri ile yapılmak istenilen değişikliğe karşıyız.

Kâmil Ateşoğulları
Ankara

Ahmet Ersin
İzmir

Ali Haydar Erdoğan
İstanbul

Güneş Gürseler
Tekirdağ

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

13.4.1989

Esas No. : 1/491

Karar No. : 20

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26.10.1963 tarihli ve 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 12.4.1989 tarihli 14 üncü Birleşiminde ilgili Millî Savunma ve Adalet Bakanlıkları temsilcilerinin iştirakiyle görüldü.

Tasarının gerekçesinde de arz edildiği üzere; 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre yüzbaşılık ve binbaşılık rütbelerinde aldıkları sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olan yarbaylar birinci sınıf hâkimliğe geçirilmektedirler. Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli birinci sınıf hâkimlerin mevcudu ihtiyacı karşılayamadığından bazı sıkıntılar doğmuş bunu gidermek gayesiyle de tasarıyla 1 inci sınıfa ayrılmada rütbe yarbaylıktan binbaşılığa indirilmektedir. Tasarı ile getirilen bir başka değişiklik de sicil ve terfi ile ilgili düzenlemelerdir.

Tasarıyı olumlu bulan Komisyonumuz, tümü üzerindeki müzakerelerden sonra maddelerin görüşmesine geçmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesi ile 357 sayılı Kanunun 12 maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi ile (C) bendi değiştirilmek istenmektedir.

Anayasamız, kuvvetler ayrılığı ilkesini benimsemiş, 9 uncu maddesinde yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağını belirlemiş, 138 inci madde mahkemelerin bağımsızlığını koruyacak esaslar getirmiş, yargı bağımsızlığını sağlayacak öğelerin başında hâkimlik teminatı geldiği için, bu hususa da 139 uncu maddede yer verilmiştir. Anayasanın, askerî yargı ile ilgili esasların düzenlendiği 145 inci maddesinde mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı öğeleri ön planda tutulmuş olup, anılan madde askerî yargı organlarının kuruluşu, işleyişi ve askerî hâkimlerin özlük işlerinin mahkemelerin bağımsızlığı, hâkimlik teminatı ve askerlik hizmetinin gereklerine göre kanunla düzenleneceği hükmünü amirdir. Bu itibarla askerî hâkim subaylarla ilgili subay sicil belgelerinin şekil ve kapsamlarının, niteliklere verilecek not ve sicil tam notu ile belge ekleme zorunluluğu bulunan hallerle ilgili esasların, halen yürürlükte bulunan hükümde olduğu gibi kanunla düzenlenmesi, sözü edilen anayasal esasların gereğidir. Bu nedenle madde ile Türk Silahlı Kuvvetleri sicil sistemindeki birlik ve bütünlüğün korunması amacıyla yapılmak istenen değişikliğin, Subay Sicil Yönetmeliği hükümlerine atıf yerine, sicil belgelerinin çeşitlerinin değiştirilmesi, subay sicil belgesindeki nitelik sayısının 20'den 10'a, subay sicil belgesi ve meslekî sicil belgesine ait sicil tam notunun 200'den 100'e indirilmesi ve belge ekle-

me zorunluluğu bulunan hal ve niteliklerin kanunda tek tek sayılması suretiyle gerçekleştirilmesi, yapılan düzenlemeyi anayasal bir mesnede kavuşturacak ve amacın tahakkukuna hizmet edecektir.

Diğer yandan mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimliğin teminat altında olması ilkeleri, adli askerî ve idarî yargı yönlerinden birdir ve müşterektir. Bu itibarla Anayasada emredici hüküm bulunan haller istisna olmak üzere, tüm hâkim ve savcıların görev, hak ve yükümlülükleri bakımından eşit esaslara tabi tutulması Anayasanın gereğidir. Hal bu iken 357 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde yer alan ve 1 inci sınıfa ayrılmış askerî hâkim subaylar hakkında meslekî sicil belgesi düzenlenmeyeceğine ve bunlara meslekî sicil verilmeyeceğine ilişkin esasın, Tasarının 2 nci maddesiyle değiştirilmiş olması, 357 sayılı Kanun ile 2802 sayılı Kanunun, konuyla ilgili hükümleri arasındaki paralelliği bozmuştur. Esasen bu durum, görüşülmekte olan Tasarının 357 sayılı Kanun ile 2802 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin paralelleştirilmesi yolundaki ihtiyaç nedeniyle hazırlandığına ilişkin genel gerekçesiyle de çelişmektedir. Bu nedenle önerge ile yukarıda açıklanan mahzurun giderilmesi amaçlanmış olup, madde ile mer'î hükümdeki, 1 inci sınıfa ayrılmış askerî hâkim subaylara meslekî sicil verilmeyeceğine ilişkin esasın muhafaza edilmesine imkân sağlayacak bir düzenleme getirilmektedir.

Tasarının çerçeve 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 4 üncü maddesi ile 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesi değiştirilmek istenmektedir.

Tasarının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (C) bendinde, üsteğmenlik ve daha üst rütbelerin her birinde sicil tam notunun en az % 70'i kadar sicil notu ortalaması tutturmuş olmak birinci sınıf hâkimliğe geçirilmenin bir şartı olarak kabul edilmiştir. Ancak bir kimsenin başarılı olup olmadığı, görev yaptığı rütbelerin her birinde belli bir başarı düzeyini aşmış olmasıyla ölçülemez. Önemli olan o kimsenin genelde gösterdiği başarının ortalamasıdır. Nitekim 926 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ş) bendinde sıralama notu; binbaşı, yarbay ve albay rütbelerine ait sicil notlarının toplamının, sicil sayısına bölünmesinden elde edilen not olarak tanımlanmıştır. Anılan Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre sıralama notu, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olan albaylar terfi için değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Sözü edilen esas, 357 sayılı Kanunun Ek - 5 ve Ek - 6 ncı maddeleri için de geçerlidir. Zira Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyesi hâkim albayların başarılı olup olmadıkları, üsteğmenlik rütbesinden itibaren aldıkları sicil notlarının toplamının, sicil sayısına bölünmesi sonucu elde edilen nota göre belirlenmekte ve not ortalaması sicil tam notunun % 70 ve yukarısı olanlar bir üst rütbeye terfi için değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Bu nedenle tasarının 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (C) bendi, yukarıda sözü edilen esasa uygun olarak Komisyonumuzca değiştirilmiş ve bu suretle askerî hâkimlerin 1 inci sınıfa ayırma işlemleriyle ilgili değerlendirme bakımından, daha objektif bir kriter getirilmiş olmaktadır. Madde bu değişik şekliyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 5, 6, 7, 8, 9, 10 ve 11 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İş bu raporumuz Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Recep O. Ergun
Kayseri

Kâtip
Mehmet Gürbüz Şakranlı
Manisa

Üye
Rifat Diker
Ankara

Üye
İsmet Tavgaç
Bursa

Üye
Ramiz Sevinç
İzmir

Üye
M. Erdoğan Yetenç
Manisa

Üye
İrfan Demiralp
Samsun

Sözcü
Burhan Cahit Gündüz
İzmir

Üye
Kâzım Ulusoy
Amasya

Üye
Abdullah Cengiz Dağyar
Antalya

Üye
İsmail Dayı
Balıkesir

Üye
Ali Şahin
Kahramanmaraş

Üye
Hasan Zengin
Manisa

Üye
Mümtaz Güler
Uşak

Üye
Hasan Pertev Aşçıoğlu
Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

26.10.1963 Tarihli ve 357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 357 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (F) bendi eklenmiştir.

«F) Liseleri bitirerek hukuk fakültelerine devam hakkını kazanmış olanlar ile hukuk fakültelerinde okudukları sınıfı başarı ile geçenlerden lüzum ve ihtiyaç duyulduğunda askerî öğrenciliğe kabul edilip, öğrenimlerini tamamlayanlar.»

MADDE 2. — 357 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi ile (C) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«A) Sicil belgeleri subay sicil belgesi ve meslekî sicil belgesi olmak üzere iki çeşittir. General - amiraller ile asteğmen - albaylar hakkında ayrı ayrı subay sicil belgesi düzenlenir. Bu belgelerin şekil ve kapsamları Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterilir.

Subay sicil belgesi; idarî sicil üstlerince görev ve sıfatı ne olursa olsun bütün askerî hâkim subaylar hakkında düzenlenir.

Meslekî sicil belgesi; askerî hâkimlik, askerî savcılık, adli müşavirlik ve disiplin subaylığı görevlerinde bulunan hâkim subaylar hakkında düzenlenir. Meslekî sicil belgesine ait sicil tam notu (100) yüzdür. Meslekî sicil notu niteliklere göre değil, 13 üncü maddede yazılı esaslara göre takdir edildikten sonra toplanarak verilir.

Ancak; Askerî Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkanları ve üyeleri ile, Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Başsavcısı, Daire Başkanları ve üyeleri hakkında subay sicil belgesi ve meslekî sicil belgesi düzenlenmez.

Ayrıca general - amiraller ile Askerî Yargıtay Başsavcı Yardımcıları, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Savcıları hakkında meslekî sicil belgesi düzenlenmez ve meslekî sicil notu verilmez.

Subay sicil belgelerinin; düzenlenmesi, gönderilmesi, niteliklere verilecek not ve sicil tam notu ile subay sicil belgesi düzenlenemeyen yıllarda sicil notunun ne şekilde blirleneceği ve belge ekleme zorunluluğu bulunan hallerle ilgili esaslar Subay Sicil Yönetmeliğinde gösterilir»

«C) Haklarında meslekî sicil belgesi düzenlenemeyenlerin sicil notunun bulunması ve hesaplanması Subay Sicil Yönetmeliğindeki esaslara göre yapılır.»

MADDE 3. — 357 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (A) fıkrasının (3) numaralı bendi ile (B) fıkrasının (3) numaralı bendinin (A) alt bendinin ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (B) fıkrasının (3) numaralı bendine (D) alt bendinden sonra gelmek üzere (E) alt bendi eklenmiştir.

«3. Adli müşavirler ve yardımcıları ile askerî hâkim sınıfından olan disiplin subayları için Askerî Adalet müfettişlerince verilir.»

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

26.10.1963 Tarihli ve 357 Sayılı Askerî Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 357 sayılı Kanunun; 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ekleri (EK - 1) ve (EK - 2) yürürlükten kaldırılmış ve 357 sayılı Kanuna ekteki, (EK - 1), (EK - 2) ve (EK - 3) eklenmiştir.

«A) Sicil belgeleri; general - amiral sicil belgesi, subay (asteğmen - albay) sicil belgesi ve meslekî sicil belgesi olmak üzere üç çeşittir.

Bu belgelerin şekil ve kapsamı (EK - 1), (EK - 2) ve (EK - 3)'de olduğu gibidir.

General/amiral sicil belgesi; idarî sicil üstlerince askerî hâkim general - amiraller hakkında;

Subay (Astğm. - Alb.) sicil belgesi; idarî sicil üstlerince askerî hâkim subaylar hakkında;

Meslekî sicil belgesi; askerî hâkimlik, askerî savcılık, adli müşavirlik ve disiplin subaylığı görevlerinde bulunanlar hakkında düzenlenir.

Ancak; Askerî Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkanları ve üyeleri ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Başsavcısı, Daire Başkanları ve üyeleri hakkında general/amiral sicil belgesi, subay sicil belgesi ve meslekî sicil belgesi düzenlenmez.

Ayrıca; general - amiraller, birinci sınıfa ayrılmış askerî hâkimler ile askerî yargıtay başsavcı yardımcıları ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi savcıları hakkında da meslekî sicil belgesi düzenlenmez.

Subay sicil belgesindeki her niteliğe 10 üzerinden not verilir. Notlar tamsayı veya 1/2 kesirli olarak verilebilir. Niteliklerden 1, 3, 5 ve 6 numaralı hanelerde yazılı olanların herhangi birine beşten aşağı not takdir edildiğinde, sicil süresi içinde düzenlenmiş işlemli yazı ve belgelerin sicil belgesine bağlanması zorunludur.

Meslekî sicil notu niteliklere göre değil, aşağıdaki maddede gösterilen esaslara göre takdir edildikten sonra toplanarak verilir.

General - amiral sicil belgesi, subay sicil belgesi ve meslekî sicil belgesine ait sicil tam notu ayrı ayrı (100) yüzdür.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

A) Askerî savcılar, adli müşavirler ve yardımcıları ile disiplin subaylığı görevini yapan askerî hâkim subaylar için:»

«E) Askerî adalet müfettişleri denetimleri sırasında inceledikleri belgelere ve gözlemlerine dayanarak general ve amiraller hariç, askerî hâkim, askerî savcı, adli müşavir ve askerî hâkim sınıfından olan disiplin subayları ile yardımcıları hakkında düzenleyecekleri hal kâğıtlarını Askerî Adalet Teftiş Kurulu Başkanlığına verirler. Bu belgeler ilgilinin özlük işlemlerinde değerlendirilmek üzere Askerî Adalet İşleri Başkanlığına ve kuvvet komutanlıkları personel başkanlıklarına gönderilir.»

MADDE 4. — 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birinci Sınıfa Ayrılma

Madde 15. — Birinci sınıf hâkinliğe geçirilmenin şartları aşağıda gösterilmiştir.

- A) Kıdemli binbaşı rütbesinde bulunmak,
- B) Askerî hâkimlik hizmetinde en az oniki yılını doldurmuş olmak,
- C) Üsteğmenlik ve daha üst rütbelerin her birinde sicil tam notunun en az % 70'i kadar sicil notu ortalaması tutturmuş olmak,
- D) İki den fazla disiplin cezası almamış olmak,
- E) Affa uğramış olsa bile, mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel hayriyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan hüküm giymemiş bulunmak.

Ancak yarbay ve daha üst rütbedeki hâkim subaylar için birinci fıkranın (B) bendindeki şart aranmaz. Ayrıca üstün başarı, lisansüstü öğrenim (master veya doktora) nedeniyle verilen kıdemler (B) bendinde öngörülen hizmet süresinden sayılır.

Birinci sınıfa ayrılma işlemindeki değerlendirme, binbaşı, yarbay ve albaylığın müteakip yıllarında da yapılır.»

MADDE 5. — 357 sayılı Kanunun değişik ek 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (A) bendinin (3) numaralı alt bendi ve dördüncü paragrafı ile (C) bendinin başlangıç kısmı ve üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«3. Üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı ve varsa yarbay ve albay rütbelerine ait sicil notları toplamının sicil notu adedine bölünmesi sonucu bulunacak sıralama notunun, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olmak.»

«Şahsî ve sicil dosyaları Yüksek Askerî Şûra tarafından incelenen albaylar, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre değerlendirilir. Yeterlik notu yeterlik tam notunun % 85 ve daha yukarısı olan albaylardan, yeterlik notu en yüksek olana kadar itibaren kadro ihtiyacı kadarı bir üst rütbeye terfi ettirilir.»

«C) General ve amirallerin rütbe terfi şartları :»

«Terfi şartlarını taşıdıkları anlaşılan general - amirallerin şahsî ve sicil dosyaları Yüksek Askerî Şûraya gönderilir ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Ka-

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — 357 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birinci Sınıfa Ayrılma

Madde 15. — Birinci sınıf hâkimliğe geçirilmenin şartları aşağıda gösterilmiştir.

- A) Kıdemli binbaşı rütbesinde bulunmak,
- B) Askerî hâkimlik hizmetinde en az oniki yılını doldurmuş olmak,
- C) Üsteğmenlik rütbesinden itibaren alınan sicil notları toplamının, sicil notu adedine bölünmesi sonucunda, sicil tam notunun en az % 70'i kadar not tutturmuş olmak,
- D) İkiden fazla disiplin cezası almamış olmak,
- E) Affa uğramış olsa bile, mesleğin vakar ve onuruna dokunan veya kişisel hayriyet ve itibarını kıran veya görevle ilgili herhangi bir suçtan hüküm giymemiş bulunmak.

Ancak yarbay ve daha üst rütbedeki hâkim subaylar için birinci fıkranın (B) bendindeki şart aranmaz. Ayrıca üstün başarı, lisansüstü öğrenim (master veya doktora) nedeniyle verilen kıdemler (B) bendinde öngörülen hizmet süresinden sayılır.

Birinci sınıfa ayrılma işlemindeki değerlendirme, binbaşı, yarbay ve albaylığın müteakip yıllarında da yapılır.»

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

nunu hükümlerine göre değerlendirme yapılır. Bu işlem sonunda değerlendirme notu, değerlendirme tam notunun % 85 veya daha yukarısı olan general - amirallerden, değerlendirme notu en yüksek olandan itibaren kadro ihtiyacı kadarı bir üst rütbeye terfi ettirilir.»

MADDE 6. — 357 sayılı Kanunun değişik ek 6 ncı maddesinin birinci fıkrası, dördüncü fıkrasının (C) bendinin (3) numaralı alt bendi ile üçüncü paragrafı ve (E) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki (F) bendi eklenmiştir.

«Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanının rütbesi tuğgeneral - tuğamiral veya tümgeneral - tümamiraldir. Başsavcının rütbesi de albay veya tuğgeneral - tuğamiraldir. Askerî Yüksek İdare Mahkemesinde bu rütbelerde üye bulunmadığı takdirde daha ast rütbedekiler rütbe ve kıdem sırasına göre Kanunun yükselmeye ait hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu makamlara asaleten atanırlar.»

3. «Üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı ve varsa yarbay ve albay rütbelerine ait sicil notları toplamının sicil notu adedine bölünmesi sonucu bulunacak sıralama notunun, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olmak.»

«Şahsî ve sicil dosyaları Yüksek Askerî Şûra tarafından incelenen albaylar 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre değerlendirilirler. Yeterlik notu yeterlik tam notunun % 85 veya daha yukarısı olan albaylardan, yeterlik notu en yüksek olandan itibaren kadro ihtiyacı kadarı bir üst rütbeye terfi ettirilir.»

E) General ve amirallerin rütbe terfi şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbelerinden bir üst rütbede açık bulunmak,
2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen bekleme süresini tamamlamış olmak,
3. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan, şahsî haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlarından dolayı, 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 28 inci maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak,
4. 1602 sayılı Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlardan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 33 üncü maddesinde yer alan şahsî suçlardan mahkûm edilmiş olmamak.

Terfi şartlarını taşıdıkları anlaşılan general - amirallerin şahsî ve sicil dosyaları Yüksek Askerî Şûraya gönderilir ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre değerlendirme yapılır. Bu işlem sonunda değerlendirme notu, değerlendirme tam notunun % 85'i veya daha yukarısı olan general - amirallerden, değerlendirme notu en yüksek olandan itibaren kadro ihtiyacı kadarı bir üst rütbeye terfi ettirilir.»

«F) Rütbe bekleme süresi sonunda terfi edemeyen general - amiraller hakkında 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 uncu maddesi hükümleri

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

uygulanır. Ancak Genelkurmay Başkanının teklifi ve Yüksek Askerî Şûranın üçte iki çoğunluğunun kararı ile bir yıl daha aynı rütbede hizmete devam edebilirler».

Aynı neşetli emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyesi olan albayların kendi istekleriyle emekliye ayrılmaları halinde, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 uncu maddesindeki kadrosuzluk tazminatı hükümleri uygulanır.

MADDE 7. — 357 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (B) fıkrasının (3) numaralı bendinin üçüncü paragrafının (h) alt bendinde yazılı olan (1 - 20) rakamları (1 - 10) olarak değiştirilmiştir.

MADDE 8. — 357 sayılı Kanunun değişik 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9. — 357 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tard, ihraç, yetersizlik veya disiplinsizlik sebepleriyle emekli edilenler dışında kalan ve birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemiş bulunan emekli askerî hâkim ve savcılar ile halen görevde olan ve birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemiş bulunan askerî hâkim ve savcılarının şahsî dosya ve sicilleri üç ay içinde incelenerek bu Kanuna göre birinci sınıfa ayrılma işlemleri; geçmişe yönelik malî hak doğurmamak kaydıyla, birinci sınıfa ayrılmayı hak ettikleri tarihten geçerli olmak üzere yapılır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar (200) ikiyüz tam not üzerinden düzenlenen sicil notları, (100) yüz tam not üzerinden değerlendirilir».

MADDE 10. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2 ı 9 . 1988

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

A. Bozer

Devlet Bakanı

A. Kahveci

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Millî Savunma Bakanı

E. Vuralhan

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

H. C. Güzel

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

N. Kitapçı

Tarım Orman ve Köyİşleri Bakanı

H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı

Y. B. Özal

Devlet Bakanı

M. Yazar

Adalet Bakanı

M. Topaç

İçişleri Bakanı

M. Kalemlî

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Ulaştırma Bakanı

E. Pakdemirli

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Kültür ve Turizm Bakanı

M. T. Titiz

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GENERAL/AMİRAL SİCİL BELGESİ

BÖLÜM I : PERSONEL KİMLİĞİ

Görevi : Sicil Yılı 19.....

Adı Soyadı :

Babasının Adı :

Memleketi ve Doğum Tarihi :

Sınıfı :

Rütbesi :

Sicil Numarası :

Nasbı :

Kıdem Sıra Kitabındaki Yeri : Sayfa No. : Sıra No. :

Fotoğraf
(Son Rütbeye Ait)

BÖLÜM II : GÖREV İLE İLGİLİ KAYITLAR

Sicil süresi içerisinde bulunduğu görevler				Sicil süresi içerisinde görevinden ayrı kaldığı günler					
Bulunduğu Görev	Süre		Katılma Tarihi	Ayrılma Tarihi	Görevinden ayrı- lıp sebepleri	Süre		Ayrılma Tarihi	Katılma Tarihi
	Ay	Gün				Ay	Gün		

BÖLÜM III : SİCİL SÜRESİ İÇERSİNDE ALINAN TAKDİR, TALTİF, MÜKAFAT VE CEZALAR

Takdir, Taltif ve Mükafatlar			Cezalar		
S. No.	Açıklamalar		S. No.	Açıklamalar	

BÖLÜM IV : PERSONEL BAŞKANLIKLARINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Ö Z E L

BÖLÜM V :

N İ T E L İ K L E R (KİŞİSEL, ASKERİ VE LİDERLİK VASIFLARI)

1. **GENEL GÖRÜNÜŞÜ, SOSYAL DURUMU VE TEMSİL YETENEĞİ** : (Askeri görünümünü koruması, terbiyesi, nezaketi, hizmet içi ve dışındaki tavır ve hareketi)
2. **HAK VE ADALET PRENSİPLERİNE UYARLIĞI** : (Maiyetinin hak ve menfaatlerini gözetmesi, uygulamada tarafsızlığı)
3. **DİSİPLİN KURALLARINA UYARLIĞI VE İTAATI** : (Görevini kanun, nizam ve emirlere göre yapması, askeri kurallara uyarlılığı)
4. **SORUMLULUĞU BENİMSEMESİ VE İNSİYATİFİ** : (Görev için sorumluluktan kaçmaması, kendini göreve vakfetmesi, gerektiğinde insiyatif kullanma yeteneği)
5. **İŞBİRLİĞİ RUHU VE YETİŞTİRME** : (Başkaları ile ahenkli çalışabilmesi, emri altındakilere öğretme ve yetiştirmede başarısı)
6. **AZMİ, İRADESİ VE DAYANIKLILIĞI** : (Görevini güçlüklerden yılmadan yapması, fiziki ve fikri yorunluklara dayanıklılığı, sağlığına özeni)
7. **ZEKASI, MUHAKEME VE KARAR YETENEĞİ** : (Kavrama, isabetli muhakeme, yerinde ve zamanında karar, açık ve anlaşılır emir verme yeteneği)
8. **GÖREVİNİ PLANLAMA, İCRA, TAKİP VE KONTROLDA BAŞARISI** :
Kıt'a K., Kurum A. (Eğitim, atış, denetleme, tatbikat, manevralar, lojistik ve idari faaliyetlerde başarısı)
Kh. Sb. (Görevi ile ilgili mevzuata vukufiyeti, görevini planlama, icra, takip ve kontrolde başarısı, koordinasyon yeteneği)
9. **ÖNGÖRÜRLÜĞÜ VE YARATICILIĞI** : (İleriyi görerek önceden tedbir alma, bulma ve bunlardan yararlanma yeteneği)
10. **LİDERLİK VE KOMUTANLIK YETENEĞİ** : (Sevk ve idarede başarısı, disiplin tesisi ve idamesi, astlarına moral ve mücadele gücü aşılaması, huzurlu ve ahenkli görev yapma ortamı yaratması)

BÖLÜM VII : KUVVET KOMUTANI VEYA J. GN. K. NİN KANAATI

Not Toplamı

Sicil Notu

İmzası

Adı Soyadı

Rütbesi

Görevi

Nası

Göreve Katılış Tarihi

Düzenleme Tarihi

Ö Z E L

BÖLÜM VIII : SİCİL ÜSTLERİNİN NİTELİKLER DIŞINDAKİ KANAATLARI

I nci Sicil Üstü	II nci Sicil Üstü	III nci Sicil Üstü
<p>— Kit'asını muharebeye hazırlama derecesi :</p> <p>— Veya birliklerin muharebeye hazırlık derecelerinin yükseltilmesine katkısı :</p>	<p>— Kit'asını muharebeye hazırlama derecesi :</p> <p>— Veya birliklerin muharebeye hazırlık derecelerinin yükseltilmesine katkısı :</p>	<p>— Kit'asını muharebeye hazırlama derecesi :</p> <p>— Veya birliklerin muharebeye hazırlık derecelerinin yükseltilmesine katkısı :</p>
Tarih ve İmza :	Tarih ve İmza :	Tarih ve İmza :

BÖLÜM IX : DOLDURMA YÖNERGESİ

1. İkinci bölümdeki «Sicil süresinde görevinden ayrı kaldığı günler» kısmının, «Görevden ayrılış sebebi» hanesine; izin, hava değişimi, istirahat, açıkta, tutuklu, hükümlü, kurs ve başka sebeplerden hangileri varsa onlar yazılır. Bu süre içerisinde görevden ayrı kalmamışsa bu hanelere bir şey yazılmaz.

2. Üçüncü bölüme; sicil süresi içerisinde alınan takdir, taltif, mükafat ve cezalar yazılacaktır. Bu bölümün «AÇIKLAMALAR» hanesine verilmiş nedeni, tarih ve veren makam yazılacak, takdirname, taltif, berat ve ceza yazılarının birer sureti belgeye eklenecektir.

3. Dördüncü bölüme; sicil üstlerince herhangi bir şey yazılmayacaktır. Bu bölüme Kuvvet ve Gnkur. Per. Bşk. lik-larınca yapılan işlemler yazılacaktır.

4. Beşinci bölüm; değerlendirme, her nitelik için parantez içerisindeki açıklamalar dikkate alınarak yapılacaktır. 8 nci niteliğin değerlendirilmesinde Kit'a Komutanı ve Kurum Amiri olan General/Amiraller için «Eğitim, atış, denetleme, tatbikat ve manevralar ile lojistik ve idari faaliyetlerdeki başarısı», diğer görev yerlerindeki General/Amiraller için «Görevi ile ilgili mevzuata vukuffiyeti, görevin planlama, icra, takip ve kontrolünde başarısı, koordinasyon yeteneği» dikkate alınacaktır.

5. Altıncı bölüme; verilen notlar hem rakamla hemde sicil üstlerinin el yazıları ile doldurulacaktır. Toplamlar da her sicil üstü tarafından yapılarak yazılacaktır. Niteliklere not takdir edilirken aşağıdaki hususlar gözönünde bulundurulacaktır :

a. HER NİTELİK 10 TAM NOT ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLECEK, SİCİL TAM NOTU 100 OLACAKTIR.

b. NOTLARIN KARŞILIĞI :

10 MÜKEMMEL

9 ÇOK İYİ

8-7 İYİ

6 YETERLİ

5 TAKİP VE KONTROLÜ GEREKİR

4-3 ZAYIF

2-1 ÇOK ZAYIF

6. Sicil notu, III nci list tarafından yönetmeliğin 26 nci maddesinde belirtilen esaslara göre bulunarak, ilgili hanesine rakamla ve el yazısı ile yazılacaktır.

7. Yedinci bölüme; Kuvvet Komutanı veya Jandarma Genel Komutanı gerek duydukları taktirde, sicil üstü olmadıkları General/Amiraller hakkında kendi kanaatlarını yazacaklardır.

8. Sekizinci bölüm; I nci, II nci ve III nci sicil üstleri sicil doldurulan General/Amiralin yetenekleri bakımından özelliklerini, General/Amirale ait genel kanaatlarını yazacaklardır. Bu haneye yazılan kanaatler, verilen notlara aykırı düşmemeli ve fakat o notları açıklayıcı yönde olmalıdır. BU BÖLÜME; KITA KOMUTANLIĞINDA BULUNANLAR İÇİN KITA KOMUTANLIĞINDAKİ BAŞARISI KARARGAH VE KURUM AMİRLİĞİNDE BULUNANLAR İÇİN BİRLİKLERİN MUHAREBEYE HAZIRLIK DERECELERİNİN YÜKSELTİLMESİNE KATKISI, MUTLAKA YAZILACAK, ANCAK "ÖNCELİKLE TERFİ ETMELİDİR" GİBİ İBARELER KULLANILMAYACAKTIR. Yazılan kanaatin altı imza edilecektir.

Disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle Silahlı Kuvvetlerden ayırma sicilleri, nitelikler bölümüne not yazılmadan bu bölüme (Silahlı Kuvvetlerde Kalması Uygun Değildir) ibaresi yazılmak suretiyle düzenlenir.

SUBAY (ATĞM. - ALB.) SİCİL BELGESİ

BÖLÜM I : PERSONEL KİMLİĞİ

Görevi :		Sicil Yılı 19.....
Adı Soyadı :		
Başasının Adı :		
Memleketi ve Doğum Tarihi :		
Sınıfı :		
Rütbesi :		
Sicil Numarası :		
Nasbı :		
Aylık Derece ve Kademesi :		
Muvazzaf - Yedek - Sözleşmeli :		
Kıdem Sıra Kitabındaki Yeri :	Sayfa No. :	Sıra No. :

Fotoğraf
(Son Rütbeye Alt)

BÖLÜM II : GÖREV İLE İLGİLİ KAYITLAR

Sicil süresi içerisinde bulunduğu görevler					Sicil süresi içerisinde görevinden ayrı kaldığı günler.				
Bulunduğu Görev	Süre		Katılma Tarihi	Ayrılma Tarihi	Görevinden ayrı- rılış sebepleri	Süre		Ayrılma Tarihi	Katılma Tarihi
	Ay	Gün				Ay	Gün		

BÖLÜM III : SİCİL SÜRESİ İÇERSİNDE İŞTİRAK ETTİĞİ KURSLAR VE BAŞARI DERECESESİ

S. No.	Kursun Adı	Başlama - Bitim Tarihi	Süre	Başarı Derecesi

BÖLÜM IV : SİCİL SÜRESİ İÇERSİNDE ALINAN TAKDİR, TALTİF, MÜKAFAT VE CEZALAR

Takdir, Taltif ve Mükafatlar			Cezalar		
S. No.	Açıklamalar	S. No.	Açıklamalar	S. No.	Açıklamalar

BÖLÜM V : KUVVET PERSONEL BAŞKANLIKLARINDA YAPILACAK İŞLEMLER

Ö Z E L

BÖLÜM VI : N İ T E L İ K L E R (KİŞİSEL, ASKERİ VE LİDERLİK VASIFLARI)	
1. GENEL GÖRÜNÜŞÜ, SOSYAL DURUMU VE TEMSİL YETENEĞİ : (Askeri görünümünü koruması, terbiyesi, nezaketi, hizmet içi ve dışındaki tavır ve hareketi, kişisel menfaatlerine düşkün olmaması)	
2. HAK VE ADALET PRENSİPLERİNE UYARLIĞI : (Maiyetinin hak ve menfaatini gözetmesi, uygulamada tarafsızlığı)	
3. DİSİPLİN KURALLARINA UYARLIĞI VE İTAATİ : (Görevini kanun, nizam ve emirlere göre yapması, askerî kurallara uyarlılığı)	
4. MESLEK BİLGİSİ, TEMEL ASKERİ BİLGİ DÜZEYİ VE GENEL KÜLTÜRÜ :	
5. İŞBİRLİĞİ RUHU, YETİŞTİRME, ANLATIM VE İKNA YETENEĞİ : (Başkaları ile ahenkli çalışabilmesi, emri altındakilere öğretme ve yetiştirmede, yazılı ve sözlü anlatımında başarısı)	
6. AZMİ, İRADESİ, DAYANIKLILIĞI VE CANLILIĞI : (Görevini güçlüklerden yılmadan yapması, fiziki ve fikri yorgunluklara dayanıklılığı, sağlığına özeni)	
7. ZEKASI, MUHAKEME VE KARAR YETENEĞİ : (Kavrama, isabetli muhakeme, yerinde ve zamanında karar, açık ve anlaşılır emir verme yeteneği)	
8. GÖREVİNİ PLANLAMA, İCRA, TAKİP VE KONTROLDA BAŞARISI : Kıt'a K., Kurum A. (Eğitim, test, atış, denetleme, tatbikat ve manevralarda, lojistik ve idari faaliyetlerde ve kışla düzenindeki başarısı) Kh. Sb. (Görevi ile ilgili mevzuata vukufiyeti, görevini planlama, icra, takip ve kontrolde başarısı, koordinasyon yeteneği) Öğr. Sb. (Verilen görevi tam ve zamanında yapması)	
9. ÖNGÖRÜRLÜĞÜ VE YARATICILIĞI : (İleriyi göreyerek önceden tedbir alma, bulma ve bunlardan yararlanma yeteneği)	
10. LİDERLİK VE KOMUTANLIK YETENEĞİ : (Sevk ve idarede başarısı, birliğinde disiplin tesisi ile personeline kıyafet ve kurallara uygun davranış sağlamadaki başarısı, astlarına moral ve mücadele gücü aşılması, huzurlu ve ahenkli görev yapma ortamı yaratması, sorumluluğu benimsemesi, insiyatifi tereddütsüz kulanması)	
BÖLÜM VIII : KUVVET KOMUTANI VEYA J. GN. K. NİN KANAATI	Not Toplamı
	Sicil Notu
	İmzası
	Adı Soyadı
	Rütbesi
	Görevi
	Nasıbı
	Göreve Katılış Tarihi
	Düzenleme Tarihi

BÖLÜM IX : SİCİL ÜSTLERİNİN NİTELİKLER DIŞINDAKİ KANAATLARI

I nci Sicil Üstü	II nci Sicil Üstü	III ncü Sicil Üstü
<p>— Kit'asını muharebeye hazırlama derecesi :</p> <p>— Veya birliklerin muharebeye hazırlık derecelerinin yükseltilmesine katkısı :</p>	<p>— Kit'asını muharebeye hazırlama derecesi :</p> <p>— Veya birliklerin muharebeye hazırlık derecelerinin yükseltilmesine katkısı :</p>	<p>— Kit'asını muharebeye hazırlama derecesi :</p> <p>— Veya birliklerin muharebeye hazırlık derecelerinin yükseltilmesine katkısı :</p>
Tarih ve İmza :	Tarih ve İmza :	Tarih ve İmza :

BÖLÜM X : DOLDURMA YÖNERGESİ

1. İkinci bölümdeki «Sicil süresinde görevinden ayrı kaldığı günler» kısmının; «Görevden ayrılış sebebi» hanesine; izin, hava değişimi, istirahat, açıkta, tutuklu, hükümlü, kurs ve başka sebeplerden hangileri varsa onlar yazılır. Bu süre içerisinde görevden ayrı kalmamışsa bu hanelere bir şey yazılmaz.

2. Üçüncü bölüme; personelin sicil süresi içinde iştirak ettiği kurslar, süreleri ve başarı dereceleri belirtilmek suretiyle yazılacaktır.

3. Dördüncü bölüme; sicil süresi içinde alınan takdir, müdafat ve cezalar yazılacaktır. Bu bölümün «AÇIKLAMALAR» hanesine verilmiş nedeni, tarih ve veren makam yazılacak, takdirname, taltif, berat ve ceza yazılarının birer sureti belgeye eklenecektir.

4. Beşinci bölüme; sicil üstlerince herhangi bir şey yazılmayacaktır. Bu bölüme Kuvvet Personel Başkanlıklarınca yapılan işlemler yazılacaktır.

5. Altıncı Bölüm : Değerlendirme her nitelik için parantez içerisindeki açıklamalar dikkate alınarak yapılacaktır. 8 nci niteliğin değerlendirilmesinde; Kit'a Komutanı ve Kurum Amiri olan subaylar için «Eğitim, test, atış, denetleme, tatbikat ve manevralarda, lojistik ve idari faaliyetlerde ve kişi düzenindeki başarı», diğer subaylar için «Görevi ile ilgili mevzuata vukufiyeti, görevin planlama, icra, takip ve kontrolündeki başarı, koordinasyon yeteneği», Harp Akademilerinde ve sınıf okullarında öğrenim görmekte olan öğrenci subaylar için «Verilen görevi tam ve zamanında yapması» dikkate alınacaktır.

6. Yedinci bölüme, verilen notlar hem rakamla hem de sicil üstlerinin elyazmaları ile doldurulacaktır. Topamlar da her sicil üst tarafından yapılarak yazılacaktır.

Niteliklere not takdir edilirken aşağıdaki hususlar gözönünde bulundurulacaktır :

a. HER NİTELİK 10 TAM NOT ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLECEK, SİCİL TAM NOTU 100 OLACAKTIR.

b. NOTLARIN KARŞILIĞI :

- 10 MÜKEMMEL
- 9 ÇOK İYİ
- 8-7 İYİ
- 6 YETERLİ
- 5 TAKİP VE KONTROLU GEREKİR
- 4-3 ZAYIF
- 2-1 ÇOK ZAYIF

7. Sekizinci bölüme; rütbe terfi sırasında bulunan Albaylardan Yüksek Askeri Şura'ya değerlendirilmek üzere gönderilecek olanlara, ilgili Kuvvet Komutanı (J. Sb. ları için Jandarma Genel Komutanı) genel görüş yazabilir.

8. Sicil notu, III ncü üst tarafından, yönetmeliğin 26 ncı maddesinde belirtilen esaslara göre bulunarak, ilgili hanesine rakamla ve elyazması ile yazılacaktır. Ayrıca aynı hane sicil notunun kademe ilerlemesi yapmaya elverişli olup olmadığı diğer çizilmek suretiyle gösterilecektir.

9. Dokuzuncu bölüme; I nci, II nci ve III ncü sicil üstleri sicil doldurulan subaya ait genel kanaatlarını yazacaklardır. Genel kanaat olarak o subayın kit'ada başarılı olup olmadığı, Kit'a Komutanlığı yapıp yapmayacağı, genel yetenekleri bakımından özellikleri yazılacaktır. Bu hane yazılan kanaatlar, verilen notlara aykırı düşmemeli ve fakat o notları açıklayıcı yönde olmalıdır. BU BÖLÜME KITA KOMUTANLIĞINDA BULUNANLAR İÇİN KİT'ASINI MUHAREBEYE HAZIRLAMA DERECEĞİ İLE KITA KOMUTANLIĞINDAKİ BAŞARISI, DİĞER GÖREV YERLERİNDE BULUNANLAR İÇİN BİRLİKLERİN MUHAREBEYE HAZIRLIK DERECELERİNİN YÜKSELTİLMESİNE KATKISI, MUTLAKA YAZILACAK, ANCAK " ÖNCELİKLE TERFİ ETMELİDİR" GİBİ İBARELER KULLANILMAYACAKTIR. Yazılan kanaatin altı imza edilecektir.

Disiplinlilik ve ahlaki durum nedeniyle Silahlı Kuvvetlerden ayırma sicilleri, nitelikler bölümüne not yazılmadan bu bölüme (Silahlı Kuvvetlerde kaiması Uygun Değildir) ibaresi yazılmak suretiyle düzenlenir.

Ö Z E L

MESLEKİ SİCİL BELGESİ

(Askerî Hâkimler, Askerî Savcılar, Adli Müşavirler ile
Yardımcıları ve Disiplin Subayları İçin)

Bölüm : I	Sicil Yılı : 19
Görevi :	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> Fotoğraf (Son rütbeye ait) </div>
Adı, Soyadı :	
Babasının Adı :	
Memleketi ve Doğum Tarihi :	
Sınıf ve Rütbesi :	
Sicil No. su :	
Nasbı :	
Bölüm : II	
Meslek Sicil Notu	Rakamla
	Yazı ile
Bölüm : III	
Meslekî Sicil Belgesini düzenleyenlerin :	
İmzası :
Adı ve Soyadı :
Sınıf ve Rütbesi :
Sicil Numarası :
Düzenlendiği Tarih :
DOLDURMA YÖNERGESİ	
1. Meslekî sicil belgesinin I inci ve III üncü bölümü, daktilo ile doldurulur.	
2. II nci bölüm, mürekkepli kalemle yazılır.	
3. Verilen not üzerinde silinti ve kazıntı yapılmaz. Yanlışlar, üzeri okunaklı şekilde çizilmek suretiyle iptal edilerek doğrusu üstüne yazılır ve yanı imzalanır.	